

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Voděradý, okres Rychnov nad Kněžnou

517 34 Voděradý 2

Identifikátor školy: 650 060 997

Termín konání inspekce: 18. – 22. duben 2005

Čj:	i6-1019/05-5123
Signatura	oi6zy108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Voděrady, okres Rychnov nad Kněžnou je příspěvkovou organizací, která sdružuje mateřskou školu s kapacitou 25 dětí, základní školu s kapacitou 128 žáků, školní družinu s kapacitou 25 žáků a školní jídelnu. Zřizovatelem je obec Voděrady, č.p. 70, 517 34 Voděrady. Škola vyučuje ve všech třídách podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22.

K termínu inspekce měla škola 6 tříd pro žáky 1. – 9. ročníku (z toho 3 třídy na prvním stupni a 3 na druhém stupni), do kterých docházelo celkem 109 žáků. Spádová oblast školy zahrnuje kromě Voděrad obce Vojenice, Vyhnance, Nová Ves, Uhřínovice, Ježkovice, Houdkovice, pro druhý stupeň rovněž Lično, Ostašovice a Radostovice.

Mateřská škola poskytuje dětem celodenní péči a je v provozu od 6:30 do 15:30 hodin. Ke dni 19. dubna 2005 bylo zapsáno v jedné třídě mateřské školy 22 dětí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. Personálních podmínek předškolního vzdělávání v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům a vzdělávání; v základní škole v předmětech český, německý a anglický jazyk, matematika, prvouka a výtvarná výchova na prvním stupni základní školy, v předmětech český jazyk, dějepis, matematika, fyzika, přírodopis chemie a ekologie na druhém stupni základní školy vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce ve školním roce 2004/2005.
2. Materiálně-technických podmínek předškolního vzdělávání v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům a v základní škole vztahujících se k výuce výše uvedených předmětů vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce ve školním roce 2004/2005.
3. Průběhu a výsledků předškolního vzdělávání v mateřské škole a vzdělávání ve výše uvedených předmětech v základní škole, vzhledem ke schváleným dokumentům, k termínu inspekce ve školním roce 2004/2005.
4. Dodržování učebních plánů ve školních letech 2000/2001 – 2004/2005 a dodržování učebních osnov sledovaných předmětů v uzavřeném pětiletém, či kratším cyklu daném učebními plány, tedy ve školních letech 1999/2000 – 2003/2004.
5. Práce školy se žáky s vývojovými poruchami učení (v rámci inspekční činnosti byla provedena tematicky zaměřená inspekce „Vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení“).

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2004/2005 v době inspekční činnosti učilo v základní škole dvanáct pedagogů. Vzhledem k zaměření inspekční činnosti byly hospitace realizovány u devíti z nich. Odbornou kvalifikaci pro předměty a stupeň základní školy, na kterém vyučují, splňuje pět učitelů. Jedna učitelka má středoškolské vzdělání a doplňuje si vysokoškolské vzdělání pro první stupeň. Část předmětů na prvním stupni učí vychovatelka školní družiny, která má rovněž středoškolské vzdělání. Ředitelka školy splňuje odbornou kvalifikaci pro

výuku na prvním stupni. Pro předmět, který učí v šestém až devátém ročníku, odbornou kvalifikaci nesplňuje. Jedna učitelka má vysokoškolské vzdělání nepedagogického směru. Doplňující pedagogické studium vystudovala se zaměřením pro odborné školy, tudíž pro základní školu odbornou kvalifikaci nesplňuje. Ředitelka školy sestavila úvazky pedagogů s ohledem k jejich aprobaci.

V mateřské škole vyučují dvě učitelky. Pouze jedna splňuje podmínky odborné kvalifikace. Učitelka bez pedagogického vzdělání pracuje na 50 % úvazek. Rozvržení přímé výchovné práce není efektivní. Učitelky se nepřekrývají při pobytu dětí venku, ani v době oběda, kdy čerpají přestávku v práci.

Organizační struktura školy vychází z materiálu Soubor pedagogicko-organizačních informací ZŠ Voděrady na školní rok 2004/2005. Tento materiál obsahuje učební plán školy, organizaci školního roku, výuku, pracovní povinnosti učitelů a rozdělení funkcí. Delegování pravomocí je účelné a vyhovuje potřebám školy. Pro každého zaměstnance školy zpracovala ředitelka pracovní náplň.

Ředitelka školy přenesla kompetence řízení mateřské školy na vedoucí učitelku. Doložila to podepsanou pracovní náplní učitelky mateřské školy pověřené vedením mateřské školy. Pověřená učitelka nemá sníženou míru přímé vyučovací povinnosti. Odpovědnost a povinnosti v její pracovní náplni byly stanoveny formálně, vedoucí učitelka je neplnila a ředitelka neprováděla důslednou kontrolu jejich realizování. Ředitelkou školy byla předložena dokumentace předškolního zařízení (Řád MŠ ve Voděradech pro školní rok 2004/2005, Pracovní program MŠ Voděrady pro školní rok 2004/2005, Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v mateřské škole).

Informace v rámci základní školy jsou učitelům předávány převážně ústně při každodenních osobních jednáních. Písemné materiály jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně. Kromě pravidelných jednání pedagogické rady jsou v průběhu školního roku podle potřeby svolávány provozní porady. Významné informace jsou uvedeny v Rozpisu úkolů na školní rok 2004/2005 na ZŠ Voděrady. Informační systém v mateřské škole (na rozdíl od základní školy) není funkční. Pověřená učitelka se neúčastní porad vedení základní školy. Malá informovanost ze strany ředitelky je i v oblasti legislativy, vedoucí učitelka neměla v době inspekce k dispozici nové právní předpisy.

Ve škole je ustaveno metodické sdružení pro první stupeň a předmětová komise pro technické předměty. Činnost však probíhá formálně, četnost schůzek je nepravidelná, bez písemných záznamů z jednání. Školská rada zatím ustavena není.

Uvádění začínajících učitelů do praxe probíhá prostřednictvím zkušených pedagogů.

Kontrolní a hospitační činnost je plánovitá. Konkrétní rozvržení kontrol je zachyceno v Plánu kontrolní a hospitační činnosti na ZŠ Voděrady pro školní rok 2004/2005. V tomto školním roce uskutečnila ředitelka školy sedm hospitací doložených záznamy. Při hospitacích se zaměřuje na učitele začínající, bez odborné kvalifikace a na předměty, které učí pedagogové bez příslušné aprobace.

Ředitelka má dobrý přehled o současných i budoucích potřebách školy v personální oblasti.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ředitelka podporuje. Učitelé základní i mateřské školy projevují o další vzdělávání zájem, využívají nabídky akreditovaných center. Ve volbě tématu vzdělávacích akcí je ředitelka výrazně neomezuje. Obě učitelky mateřské školy studují odbornou literaturu, kde získávají nové poznatky.

Při hodnocení zaměstnanců využívá ředitelka školy písemný materiál Hlavní kritéria pro přidělování osobních příplatků zaměstnanců ZŠ Voděrady. Všichni zaměstnanci byli s tímto materiálem prokazatelným způsobem seznámeni. Nedostatkem je absence systematického

vyhodnocování práce učitelek mateřské školy a výsledků předškolního vzdělávání. Hodnocení výsledků vzdělávacích činností v mateřské škole tvoří součást třídních vzdělávacích programů. Učitelky nevedou individuální záznamy o dětech.

Personální podmínky vzdělávací činnosti v základní škole jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální podmínky vzdělávací práce mateřské školy jsou hodnoceny jako vyhovující.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova základní školy je umístěna v centru obce, v další budově, vzdálené asi 250 metrů od základní školy, je umístěna mateřská škola.

K výuce v základní škole se využívá 11 učeben, z toho jsou 4 kmenové a 7 odborných (učebna fyziky a chemie, učebna výpočetní techniky, zeměpisu, českého jazyka a výtvarné výchovy, matematiky, cizích jazyků a dějepisu, rodinné výchovy). Všechny učebny i další prostory školy byly v době inspekce čisté a upravené.

Třídy prvního stupně jsou umístěny ve třech učebnách (1. + 2. ročník, 3. ročník, 4. + 5. ročník). Všechny tyto učebny jsou zařízeny starším nábytkem (v učebně nejmladších žáků jsou zastoupeny dvě velikosti žákovského nábytku), zdobí je květiny, obrázky a nástěnné didaktické tabule. Výzdoba všech tří učeben je podnětná pro výuku, na nástěnkách jsou umístěny důležité informace a vystaveny žákovské práce. Výuka žáků 4. a 5. ročníku probíhala převážně v kmenové učebně, ve které je trvale umístěn zpětný projektor, elektrické varhany, pomocný obrazový materiál. Při výuce německého jazyka žáci pracovali v odborné učebně cizích jazyků a dějepisu (používali sluchátka propojená s magnetofonem). Ve škole je kabinet prvního stupně, ale většina pomůcek (nástěnné a obrazové materiály, CD, audiokazety apod.) je umístěna přímo ve třídách.

Výuka sledovaných předmětů druhého stupně probíhala v odborných učebnách vybavených starším žákovským nábytkem. Odborná učebna fyziky a chemie je vybavena pracovními stoly s přívody vody, plynu a elektrického proudu. Četné pomůcky jsou uloženy ve skříních v učebně, zároveň je zde pevně zabudovaný zpětný projektor, plátno, čtecí kamera s přenosem obrazu pomocí čtyř monitorů. V kabinetu má učitel velké množství starších, ale využitelných pomůcek pro všechny tematické celky učebních osnov, které umožňují názorné demonstrace, konání demonstračních pokusů, laboratorních prací, je zde k dispozici i množství starších měřících přístrojů. Hodiny českého jazyka probíhaly v učebně českého jazyka a výtvarné výchovy, dějepis v odborné učebně cizích jazyků a dějepisu. Obě učebny jsou vybaveny zpětnými projektory, učitelky mohou použít i CD přehrávač a videorekordér. Názornost ve sledovaných předmětech zajišťovalo dostatečné množství zejména starších pomůcek, map, modelů, videokazet, CD. Odborná učebna matematiky je pro výuku rovněž účelově vybavena (na stěnách velkoplošné přehledy vzorců a grafy, ve skříních učební pomůcky). Učitelé mají k dispozici modely těles, rýsovací potřeby na tabuli, stavebnice, při práci se zpětným projektozem mají připraveny tematické folie.

Všichni vyučující prvního a druhého stupně mnohé materiály pro práci v hodinách rozmnožují kopírováním, řadu pomůcek vyrábějí svépomocí. Vybavení školy didaktickou technikou je postačující a umožňuje uplatňování názornosti ve výuce. Ve vyučovacím procesu na prvním i druhém stupni byla během inspekce didaktická technika efektivně využita.

Pro všechny hospitované předměty včetně ekologie mají žáci moderní učebnice, pouze dějepisné atlasy jsou zastaralé. Odborná literatura je umístěna převážně v učitelské knihovně ve sborovně, zčásti je také v kabinetech a společně se žákovskou knihovnou i v učebně informatiky. Učitelé využívají i vlastní literaturu.

Předškolní zařízení se nachází nedaleko budovy základní školy a je umístěné ve školní zahradě. Prostorové podmínky mateřské školy vycházejí ze současných požadavků pro předškolní vzdělávání. Děti mají k dispozici třídu, hernu, která slouží zároveň jako ložnice, sociální zařízení a prostornou šatnu. Prostředí mateřské školy je útulné, třída a herna jsou zařízeny účelně. Vybavení nábytkem je funkční. Učitelky vytvořily pro děti dostatečné množství koutů, které poskytují dětem podnětné prostředí pro hru a odpočinek. Chybí rozdílné velikosti stolů a židliček, současné vybavení sedacím nábytkem neodpovídá antropometrickým požadavkům.

Hračky a didaktické pomůcky jsou volené s ohledem na věk. Umístění hraček, především v uzavřených skříňkách, odpovídá tělesné výšce dětí. Uspokojivé množství doplňkového materiálu a náčiní pro tělesný rozvoj vytváří velmi dobré podmínky pro námětové hry. Výtvarný materiál je uložen v uzavřených skříňkách, děti k němu nemají volný přístup. Dětská knihovna obsahuje dostatečné množství knih, včetně různých atlasů. Škola je účelně vybavena hudebními nástroji, audiovizuální technika odpovídá současným potřebám. Mateřská škola nemá kopírovací zařízení ani počítač. Učitelky se starají o estetickou úroveň interiéru budovy. Výzdobu tvoří především výrobky dětí, které aktuálně vypovídají o právě probíhajících činnostech. Všechny prostory mateřské školy jsou udržovány v čistotě a pořádku.

Širší veřejnost využívá pravidelně tělocvičnu školy a příležitostně prostory školní jídelny.

Fond učebních pomůcek a učebnic je postupně modernizován. Veškeré vybavení a zařízení školy je udržované. Využívání materiálně-technického zázemí základní školy je průběžně sledováno ředitelkou školy, využívání pomůcek ve vzdělávací práci mateřské školy ředitelka nekontroluje. Ředitelka školy má ujasněné další potřeby a výhled základní školy v oblasti materiálně-technických podmínek v nejbližších letech.

Materiálně-technické podmínky mateřské i základní školy vymezené předmětem inspekční činnosti jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Vzdělávací programy

Výchovně-vzdělávací proces probíhá ve škole podle vzdělávacího programu Základní škola. Škola dodržuje učební plány, které jsou součástí výše uvedeného vzdělávacího programu. Jejich úprava podle podmínek školy byla provedena bezchybně v souladu s platnými poznámkami v učebním dokumentu. Disponibilní hodiny byly od školního roku 2003/2004 využity v 8. ročníku na zvýšení hodinové dotace matematiky, v 9. ročníku na zvýšení hodinové dotace českého jazyka, ve školním roce 2004/2005 v 7. ročníku na volitelný předmět sportovní výchova. Z dalších volitelných předmětů nabízí škola žákům v 7. – 9. ročníku informatiku, v 7. ročníku ekologii (mimo sportovní výchovy - viz výše), v 8. ročníku sportovní výchovu a v 9. ročníku technické kreslení a sportovní výchovu. Jako nepovinný předmět je pro zájemce z různých tříd do učebního plánu zařazeno náboženství. Škola zřídila pro žáky čtyři zájmové kroužky zaměřené na cizí jazyky, sportovní činnosti a keramiku, tři z nich vedou učitelé školy.

Učební osnovy byly dodrženy ve všech sledovaných předmětech. Kontrolu jejich plnění provádí ředitelka školy zejména při hospitacích. Individuální vzdělávací programy jsou zpracovány a podrobněji popsány v kapitole Vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení ve škole.

Sledovaná povinná dokumentace školy je vedena v předepsaném rozsahu a formě s některými administrativními nedostatky (chybí doplnění některých údajů, důsledné proškrtání kolonek v dokumentaci určené k archivaci apod.). Vypovídací hodnotu o vzdělávací práci učitelů snižují v třídních knihách někdy příliš obecné zápisy o probíraném učivu.

Organizaci vzdělávacího procesu stanovuje rozvrh hodin a provozní řády odborných učeben. Rozvrh hodin zohledňuje psychohygienické zásady z hlediska stanoveného počtu hodin v dopoledním a odpoledním vyučování i délky přestávek. Pouze mezi 6. a 7. vyučovací hodinou je zařazena v rozporu s vyhláškou o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky pětiminutová přestávka namísto desetiminutové. Provozní řády jsou schváleny ředitelkou školy a vyvěšeny v každé z odborných učeben, v tělocvičně, cvičné kuchyňce i školní dílně. Stanovují jasná pravidla pro pobyt žáků v těchto prostorách z hlediska organizace i zajištění jejich bezpečnosti. Vzhledem k malému počtu žáků ve třídách je na prvním stupni spojena výuka všech předmětů v 1. a 2. ročníku a dále ve 4. a 5. ročníku. Na druhém stupni je spojována výuka některých předmětů zejména v 8. a 9. ročníku (český jazyk, dějepis, zeměpis, tělesná výchova, občanská výchova, praktické činnosti, rodinná výchova), popř. v 7. a 9. ročníku (matematika). V některých případech je spojována při výuce pouze část týdenních hodin daného předmětu.

Školní řád je obsahově zpracován v souladu s novým školským zákonem. Méně pozornosti je v něm věnováno podmínkám pro zajištění ochrany žáků před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou stanovena v klasifikačním řádu školy, na který školní řád odkazuje. Nedostatkem je skutečnost, že řád školy není zveřejněn na žádném přístupném místě ve škole a žáci s ním nebyli i přes jeho platnost od 1. ledna 2005 seznámeni prokazatelným způsobem. Také zákonní zástupci žáků nebyli o jeho vydání a obsahu dosud informováni.

Výchovná poradkyně má stanovenou pracovní náplň zaměřenou na péči o žáky s výukovými a výchovnými problémy, na metodickou a informační činnost směřovanou k učitelům a rodičům a na oblast volby povolání žáků. Práce se žáky s vývojovými poruchami učení je zhodnocena v rámci tematické inspekce na jiném místě této zprávy. Práce výchovné poradkyně se žáky s poruchami chování, kterých je ve škole značné množství, vykazuje částečné rezervy. Zakládány jsou pouze korespondence s rodiči a oznámení o udělení výchovných opatření. Chybí systematicky vedené zápisy o chování těchto žáků a jejich osobnostním vývoji v průběhu školní docházky, zjišťování příčin závadného chování a s tím související případné návrhy nápravných a výchovných opatření. Minimální preventivní program školy je zpracován ve stručné obecné podobě, byl však doplněn výčtem akcí ve školním roce 2004/2005, prostřednictvím nichž byl naplňován. Prevence sociálně patologických jevů je vhodně začleňována i do výuky některých předmětů (viz tematické plány a zápisy v třídních knihách). V oblasti volby povolání pracuje výchovná poradkyně se žáky systematicky již od 8. ročníku.

Nejdůležitější funkci při informování žáků zastávají třídní učitelé. Pro přenos informací slouží žákům i informační nástěnky, případně oběžníky. Dvakrát ročně se konají třídní schůzky s rodiči, každé pondělí od 13 do 14 hodin je stanovena konzultační hodina, kterou mohou zákonní zástupci žáků využít pro získání informací o vzdělávání a chování svých dětí. Škola využívá při spolupráci s rodiči žáků telefonický a písemný styk, v případě závažnějších problémů i častější osobní kontakt. Žákovské knížky nejsou vždy zdrojem úplných informací o hodnocení žáků (obecné zápisy často neinformují rodiče o učivu, z kterého byli žáci zkoušeni). Přes tento drobný nedostatek je přenos informací směrem k žákům a jejich rodičům dostatečně pružný a účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

První stupeň základní školy

Vybrané předměty 1. – 3. ročníku

V průběhu inspekce byly hospitace realizovány v obou třídách pro žáky 1. – 3. ročníku. Vzhledem k nemoci jedné z učitelek byla část hodin v 1. – 2. ročníku suplována vychovatelkou školní družiny, která v této třídě učí na část úvazku předměty s výchovným zaměřením. Hospitace proběhly v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a výtvarná výchova. Výuku zajišťovaly učitelky bez odborné kvalifikace pro první stupeň základní školy. Tato skutečnost neměla na kvalitu výuky negativní vliv. Bezprostřední příprava učitelek na hodiny byla většinou pečlivá.

V navštívených hodinách si učitelky stanovily cíle přiměřené k aktuálnímu stavu třídy, respektovaly individuální potřeby a schopnosti žáků. V úvodní části většiny hodin tyto cíle žákům sdělily. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, bylo v souladu s učebními osnovami příslušného ročníku a korespondovalo s kvalitně zpracovanými tematickými plány.

Výuka probíhala v účelně vybavených kmenových třídách. V jedné třídě je nábytek uspořádán atypicky, což umožňuje lepší komunikaci a kooperaci žáků. Ve sledovaných hodinách pracovali žáci převážně s učebnicemi, pracovními sešity, nakopírovanými pracovními listy, kartami s pojmy a výrazy a dalším obrazovým materiálem. Ojedinele byla materiální podpora výuky málo připravená, žáci měli k dispozici pouze učebnice a sešity. Didaktickou techniku v navštívených hodinách učitelky do vyučování nezařadily. Použité pomůcky výuky vhodně doplňovaly, podporovaly názornost a byly pro žáky zrakovou oporou.

Struktura hodin a jejich členění se odvíjely od organizace tříd. V málotřídně uspořádané třídě převládalo střídání samostatné práce jednoho oddělení a frontální výuka druhého. Vzhledem k nízkému počtu žáků v odděleních zapojovala učitelka do výuky často všechny žáky, uplatňovala individuální přístup. Opakování již probraného učiva probíhalo v obou třídách formou her, kvízů nebo samostatným vyplňováním pracovního listu. Učitelky často uplatňovaly mezipředmětové vztahy, využívaly regionální tematiku. Při řízeném rozhovoru se žáci živě zapojovali do diskuse, dostávali bez omezení prostor pro sdělení vlastního názoru. Na vyvození nového učiva měly učitelky dostatek času, využívaly vědomosti žáků z předchozích hodin. Při samostatném plnění úkolů pracovali žáci velmi rozdílným tempem, ne vždy však měli připraveny další aktivity. Učitelky respektovaly individuální pracovní tempo všech žáků, občas diferencovaly práci zadáním cvičení různé délky. V několika hodinách měli žáci příležitost pracovat i mimo lavice (na koberci, u tabule), v části sledovaných hodin však pracovali po celou dobu pouze v lavicích. V průběhu výuky učitelky dbaly na správné sezení. Relaxaci žáků zabezpečovaly učitelky převážně změnou činnosti, zařazením rozhovoru nebo cvičením méně náročným na soustředění. V závěru většiny hodin provedly učitelky shrnutí učiva a zhodnocení práce jednotlivců i kolektivu, několikrát za aktivního přispění žáků. Výuka byla vedena věcně a odborně správně.

Ve všech navštívených hodinách učitelky žáky velmi poutavě motivovaly. Využívaly zkušenosti a vědomosti žáků, podporovaly rozvoj jejich fantazie. V průběhu výuky žáky často pozitivně hodnotily, posilovaly jejich sebevědomí, vyzývaly je k dalším aktivitám. Žáci pracovali se zaujetím, byli snaživí a ochotně spolupracovali.

Atmosféra ve třídách byla klidná, přátelská, komunikace založena na vzájemné důvěře. Ne vždy vedly učitelky žáky k souvislému mluvenému projevu. Vystupování učitelek bylo kultivované a přirozené. Klima třídy zpříjemňovaly zařazováním vtipných a humorných poznámek. V navozovaných diskusích žáci vyjadřovali své zážitky a pocity.

Hodnocení žáků prováděly učitelky v hodinách průběžně. V žákovských knížkách mají žáci dostatečné množství známek. Sešity učitelky pravidelně kontrolují, většinu cvičení klasifikují, dbají na kvalitu písemného projevu žáků. Hodnocení bylo vždy objektivní, dle potřeby zdůvodněné. Sebehodnocení žáků a vzájemné hodnocení práce bylo pozorováno ojediněle.

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných předmětech v 1. – 3. ročníku jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Vybrané předměty 4. a 5. ročníku

Žáci 4. a 5. ročníku jsou vyučováni společně v jedné třídě. V době konání inspekce byla třídní učitelka nepřítomna, byla proto sledována výuka pouze těch předmětů, které ve třídě trvale učí jiní učitelé, a to výuka matematiky, německého jazyka a anglického jazyka. V týdnu, ve kterém probíhala inspekce, nebyl vzhledem k onemocnění třídní učitelky splněn učební plán ani dodržen rozvrh hodin. Žáci odcházeli ze školy již po 4. vyučovací hodině, o předčasném ukončení vyučování nebyli rodiče prokazatelně informováni.

Učitelé předložili zpracované tematické plány učiva, které byly v souladu s učebními osnovami. Při hospitacích však bylo zjištěno, že nebyly vždy dodržovány. V matematice došlo k výuce tématu, které není v učebních osnovách prvního stupně zařazeno, není obsaženo v tematickém plánu, podle osnov se vyučuje jako rozšiřující učivo až v 6. ročníku. Posouzení návaznosti probíraného učiva v matematice nebylo možné zjistit, neboť od 11. dubna nebylo učivo v třídní knize zapsáno. Bezprostřední příprava na výuku byla patrná zejména v hodinách jazyků, kde byla připravena tabule a vhodné nakopírované texty pro žáky.

Jedna ze tří učitelek, u kterých byly uskutečněny hospitace, nesplňuje podmínky odborné kvalifikace pro výuku v základní škole, nezná vhodné metodické postupy ani metody a formy práce užívané na prvním stupni. Tato skutečnost negativně ovlivnila úroveň vyučovacího procesu.

Po stránce materiálně-technické byla nejlépe zajištěna hodina německého jazyka, kdy žáci kromě učebnic a učebních textů pracovali s didaktickou technikou, znalosti si upevňovali poslechem magnetofonových nahrávek vhodných textů, měli možnost použít sluchátka. Pomůcky, i když v menší míře, byly užívány i dalších hodinách. Tím byla dostatečně plněna pedagogická zásada názornosti.

Užívané vyučovací metody byly v různých předmětech odlišné. V matematice probíhala výuka frontálně se skupinou žáků jednoho ročníku, práce v obou skupinách byla většinou organizačně zvládnuta. Žádné aktivizující metody a formy práce nebyly využity, občas docházelo ke zbytečným časovým prostoje, neboť v době věnované výuce jednoho ročníku nebyli žáci jiného ročníku sledováni a pokud si nevěděli rady, nepracovali. Nebyla využita přirozená aktivita žáků ani jejich rozdílné schopnosti a různé pracovní tempo. V hodinách jazyků byli přítomni rovněž žáci dvou ročníků, ale metody a formy práce byly poutavé, zajímavé a motivující. Žáci si v hodinách zazpívali, zacvičili, hráli scénku, zopakovali si známé říkanky, hráli hry. Učitelky k žákům přistupovaly individuálně, vyučovací čas byl zpravidla efektivně využit. Prostoje se objevily v případě, kdy žáci neměli připravenou práci navíc. Rezervy byly zjištěny v oblasti psychohygieny – do většiny hodin nebyla zařazena relaxace, nezbytná k udržení pozornosti žáků mladšího školního věku. Z hlediska didaktiky správná struktura vyučovacích hodin nebyla vždy dodržena. Chybělo zejména seznámení žáků s cílem hodiny a závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků.

Motivace byla částečně opomíjena, chyběla týmová spolupráce žáků, kromě dvou hodin nebyla využita aktivita žáků a jejich zájem o výuku.

Klima třídy bylo rozdílné a bylo výrazně ovlivněno osobností učitelek. S tím úzce souviselo akceptování stanovených pravidel komunikace mezi žáky a učitelkami. Rozvoj komunikativních schopností byl zřejmý v hodinách jazyků, v hodinách matematiky mu nebyla věnována pozornost. V řeči učitelky se rovněž objevovaly nespisovné výrazy.

Hodnocení žáků bylo v části hodin opomíjeno, neplnilo motivační funkci, žáci se nedovídali, zda při samostatné práci pracovali správně či ne. Tím se nadále snižoval již tak nízký zájem o vyučování. V ostatních hodinách hodnocení prolínalo vyučovacím procesem, pokroky žáků byly oceňovány, k hodnocení byly využity vhodné metody.

V úrovni vyučovacích hodin byly zjištěny značné rozdíly. Celkové hodnocení je ovlivněno i skutečností, že u dalších dvou učitelů, kteří ve třídě vyučují, nebyla z provozních důvodů školy uskutečněna hospitace. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako dobré.

Druhý stupeň základní školy

Český jazyk a dějepis

Předměty vyučují dvě učitelky s odbornou kvalifikací. Obě mají zpracované tematické plány pro oba předměty. Kontrolou třídních knih pro deváté ročníky ve školních letech 2000/2001, 2002/2003 a 2003/2004 bylo zjištěno, že výuce nejnovějších dějin pro druhé světové válce je věnováno jen několik hodin (zpravidla dvě až čtyři vyučovací hodiny). Stejná situace je i v devátém ročníku v letošním školním roce 2004/2005, kdy výuka je ve značném zpoždění oproti tematickému plánu (v době inspekce probíráno učivo plánované na únor). Příprava učitelek na vyučovací hodiny byla příkladná (množství názorných a nakopírovaných materiálů, kartičky s přehledy, úkoly apod.) V hodinách využily řadu připravených materiálů, učební pomůcky a didaktickou techniku (časté promítání úkolů a zápisů zpětným projektořem, vhodné a krátké videoukázky).

Sledované vyučovací hodiny byly vedeny frontálně, hlavními užitými metodami byly řízený dialog se žáky a výklad učiva. Ve všech ročnících se učitelky snažily získat vhodnou motivaci nebo zajímavým úkolem spolupráci co největšího počtu žáků ve třídě. Výuka byla řízena velmi efektivně - hodiny měly činnostní charakter, byly pestré, úkoly pro žáky diferencované. Žáci byli v hodinách přiměřeně vytíženi (součástí bylo ústní prověřování, samostatné referáty žáků, prostor pro vyjádření vlastního názoru). V závěru většiny vyučovacích hodin chyběl prostor pro shrnutí probraného učiva. Průběžná konstruktivní kritika práce žáků v hodinách byla realizována učitelkou především v nižších ročnících. Úkoly na příští vyučovací hodinu byly žákům zadávány zpravidla až po zazvonění, jinak byly základní psychohygienické zásady v průběhu výuky respektovány. Základem literární výchovy je jen četba čítankových textů. Žákům je zadávána sice i četba doporučená, společná četba celých děl, jako příprava žáků k samostatné individuální četbě v jejich mimoškolním životě, však není realizována.

Ke zvýšení motivace užívaly obě učitelky mezipředmětové vztahy, zábavné formy práce, četbu motivačních ukázek i analýzu chyb.

Žáci byli aktivní a téměř ve všech třídách panovala klidná a přátelská pracovní atmosféra. Drobné kázeňské přestupky ze strany žáků ve vyšších ročnících (nezájem, nerespektování pokynů učitelek i občasné nevhodné poznámky) byly učitelkami ihned a korektně řešeny. Vyučující vedou žáky ke kultivovanému slovnímu i písemnému projevu, ne vždy se to zcela daří.

Žáci mají z obou předmětů dostatek známek. Pravidelně píší kontrolní slohové práce. Další

kontrolní práce (pravopisná cvičení, diktáty, jazykové rozbory, dějepisné prověrky) píše žáci všech ročníků průběžně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Ve školním roce 2004/2005 v termínu inspekce zajišťovaly výuku matematiky dvě učitelky. Jedna z nich je důchodkyně s dlouhou pedagogickou praxí, která má stálý pedagogický úvazek ve škole od února 2005. Druhá je učitelka bez pedagogické praxe a odpovídajícího vzdělání, což se výrazným způsobem negativně odráželo v didaktické úrovni sledovaných hodin. Výuka žáků 7. a 9. ročníku byla v jedné ze sledovaných hodin spojená.

Výuka konkrétních tematických celků učebních osnov je rozplánována prostřednictvím tematických plánů do jednotlivých ročníků, chybí v nich však podrobnější časová struktura. Učitelky respektovaly při plánování výuky v jednotlivých hodinách návaznost učiva a jeho logickou propojenost. Do výuky jsou pravidelně zařazovány čtvrtletní písemné práce.

Ve sledovaných hodinách, které probíhaly v odborné motivačně vyzdobené učebně, nevyužívali žáci ani učitelky většinou žádné pomůcky. S učebnicemi žáci pracovali ojedinelé. Někteří je neměli k dispozici, jiní je ani přes pokyny vyučujících neotevřeli. Také rýsovací potřeby, které žáci nutně potřebovali při probírání tematického celku z geometrie, neměli všichni. Zpětný projektor do výuky zapojen nebyl, ačkoliv se jeho efektivní využití nabízelo prakticky v každé ze sledovaných hodin. Pracovní materiály dostali žáci pro pouhé opisování textu či zadání příkladů, práce s nimi nepodporovala jejich tvůrčí přístup.

Výukový cíl nebyl v hodinách příliš zřetelně stanoven. Učitelky společným opakováním učiva se žáky zajistily návaznost nového učiva na dříve získané poznatky. Paměťové výpočty byly pro některé žáky příliš obtížné. Zpětnovazebné zjišťování o porozumění učivu žáky využily učitelky několikrát k jeho novému procvičení. Frontálně vedené hodiny s klasickou strukturou byly pouze v jedné hodině nahrazeny skupinovou výukou, při níž byli žáci rozděleni na dvě skupiny s rozdílným zadáním úkolů (7. a 9. ročník – viz výše). Tuto hodinu však učitelka organizačně příliš nezvládla, vyučovací čas nebyl ani u jedné skupiny efektivně využit. Organizace většiny zbývajících hodin byla negativně ovlivněna nekázní žáků. Pouze jedna hodina probíhala v klidnější atmosféře, což pozitivně ovlivnilo nejen celkovou efektivitu výuky, ale umožnilo i individuální přístup k jednotlivým žákům. Ti však většinou pasivním způsobem přijímali poznatky, postupy, způsoby řešení dílčích problémů a těžiště práce spočívalo vždy na učitelkách. Učivo bylo až na ojedinelé nepřesnosti v definicích prezentováno odborně správně. Shrnující a hodnotící závěry v hodinách chyběly. Psychohygienické podmínky výuky byly díky výrazné nekázní žáků ve většině sledovaných hodin prakticky nevyhovující. Žáci, kteří měli o výuku zájem, neslyšeli pokyny vyučujících, neměli klid pro samostatnou práci. Zkoušení žáků probíhalo za podmínky, kdy jejich koncentrace na řešení zadaných úkolů byla téměř nemožná. Atmosféra v hodinách byla nervózní a nemotivující.

Vstupní ani průběžná motivace nebyla v hodinách většinou uplatňována. Zábavnější metody a formy učení, které by žáky zaujaly, učitelky nevyužily. Motivační výzvy k rychlým výpočtům, povzbuzení i uvedení několika zajímavých příkladů žáci většinou vůbec v hlučném prostředí nevnímali.

Mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem nebyla stanovena základní pravidla komunikace a slušného chování. Někteří žáci neustále pokřikovali, bezdůvodně chodili po třídě, někdy se i vulgárně vyjadřovali. Pokyny učitelky většinou nerespektovali, bavili se navzájem a svým

chováním narušovali plynulý průběh výuky. Učitelky tuto situaci neřešily důsledně a většinou po několika napomenutích problémové žáky ignorovaly. Souvislé vyjadřování ve větších větných celcích dělalo žákům značné potíže a nebyli k němu ani systematicky vedeni. Žáci se ojedinele vyjadřovali nepřesně z hlediska matematického jazyka, učitelky to však někdy v hlučném prostředí ani nepostřehly. V něm zanikala i jejich komunikace, takže žáci, kteří měli zájem spolupracovat, si chodili pro informace ke stolku.

Písemnou práci si opravovali žáci sami bez jakékoliv analýzy chyb společně s učitelkou (9. ročník), ta se věnovala jiné skupině žáků (7. ročník). Vyučující většinou nezvládly kontrolovat samostatnou práci žáků, často prohlédly jen sešity žáků, kteří přišli k tabuli. Sešity žáků obsahují často nedopočítané příklady. Klasifikace znalostí žákyně po individuálním zkoušení v jedné hodině nebyla díky podmínkám neumožňujícím plnou koncentraci na zadaný úkol příliš objektivní. Učitelky mají dostatečné množství známek, písemné zkoušení je však někdy upřednostňováno oproti ústnímu.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice jsou hodnoceny jako vyhovující.

Fyzika

Ve školním roce 2004/2005 zajišťuje výuku předmětu jeden učitel. Jeho dlouholetá pedagogická praxe spojená se zájmem o předmět a s hezkým trpělivým přístupem k žákům jsou velmi dobrými předpoklady pro kvalitní výuku.

Vyučující se řídí při výuce tematickými plány, ve kterých má velice podrobně obsahově rozpracované všechny tematické celky učebních osnov. Pevné je rozdělení učiva do jednotlivých ročníků, sled jednotlivých tematických celků respektuje logickou návaznost učiva. Do výuky zařazuje učitel pravidelně laboratorní práce a na praktickou složku výuky klade značný důraz i při plánování jednotlivých hodin. V jedné ze sledovaných hodin byla laboratorní práce realizována. Výukové cíle sledovaných hodin byly vždy přizpůsobeny mentální úrovni žáků a každý z nich dostával rovnou příležitost aktivním způsobem se zúčastnit při jejich dosahování.

Při výuce využíval učitel maximálním způsobem didaktickou techniku a další pomůcky pro zvýšení názornosti výuky a propojení teorie s praxí. V každé ze sledovaných hodin použil učitel čtecí kameru, zpětný projektor, pracovní materiály jako návod při realizaci laboratorních cvičení, pomůcky a přístroje potřebné pro provádění demonstračních pokusů, měření a realizaci laboratorních prací. K dispozici měli žáci i milimetrový papír při sestavování grafů.

Dobře zorganizované hodiny měly jasně vymezený výukový cíl, jehož splnění bylo vždy v jejich závěru zhodnoceno. Těžiště práce spočívalo na žácích, učitel jejich práci vhodným způsobem v rámci řízeného rozhovoru i diskuze usměrňoval. Jejich samostatná práce byla průběžně kontrolována, nové poznatky si žáci důkladně procvičovali a upevňovali na konkrétních příkladech. Vhodnými dotazy směřovanými k žákům v závěrech hodin si učitel ověřoval, jak žáci učivu porozuměli. V klidné pracovní atmosféře měli žáci dostatek času na všechny prováděné činnosti. Pozornost žáků udržovalo časté střídání činností.

Zájem o výuku podporoval učitel motivačním uváděním učiva i předkládáním různých zajímavostí z oboru včetně historických faktů. Výrazným motivačním prvkem výuky byla skutečnost, že učitel vhodně vedeným řízeným rozhovorem stavěl žáky do role objevitelů nových poznatků a souvislostí. Vyhledával s nimi možnosti pro využití teorie v praxi, čímž přibližoval výuku reálnému životu. Výklad byl průběžně doplňován demonstračními pokusy, ukázkami různých přístrojů, grafickým znázorněním závislostí jednotlivých veličin, což činilo hodiny pro žáky zajímavými.

Průběžná komunikace mezi učitelem a žáky byla založena na partnerství a byla charakterizována pevně stanovenými a důsledně dodržovanými pravidly slušného chování. V případě potřeby uměl učitel vhodným způsobem reakce žáků usměrnit. Všichni žáci byli vyzýváni k vyvozování závěrů a vyjadřování vlastních názorů, na jejichž formulaci a prezentaci jim učitel ponechával dost času. Delší souvislý projev dělal žákům mnohdy potíže, často proto odpovídali pouze jednoslovně. Učitel korigoval odpovědi žáků např. při chybném čtení jednotek, desetinných čísel či při nepřesném vyjadřování.

Pro hodnocení žáků využívá učitel známky z písemného i ústního zkoušení, sleduje i odbornou správnost a celkovou úroveň protokolů z laboratorních cvičení, které také klasifikuje. Individuální zkoušení v hodinách neprobíhalo, učitel však sledoval průběžnou aktivitu žáků. V závěrech některých hodin hodnotil učitel i jejich zodpovědnost při přípravě na vyučování.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice jsou hodnoceny jako vynikající.

Chemie, přírodopis a ekologie

Hospitace byly provedeny u všech čtyř učitelů, zajišťujících ve škole výuku chemie přírodopisu a ekologie. Všichni učitelé mají odbornou kvalifikaci pro výuku v základní škole a dlouholetou pedagogickou praxi, pouze jeden z nich je však aprobovaný pro výuku sledovaných předmětů. Probírané učivo bylo v souladu se stanovenými cíli vzdělávání a osnovami. Všichni učitelé zpracovali tematické plány s časovým rozvržením učiva. Ve sledovaných hodinách zdařile a důsledně propojovali nové učivo s již probranou učební látkou a vycházeli z aktuální situace ve třídách.

Výuka chemie probíhala v prostorné, velmi kvalitně vybavené a podnětné odborné učebně chemie a fyziky. Hodiny přírodopisu byly realizovány v odborné učebně českého jazyka a výtvarné výchovy, hodina ekologie probíhala v odborné učebně zeměpisu. Učitelé vzorně zajistili názornost výuky demonstrací pomůcek a přírodnin, prací s namnoženými pracovními materiály, mapami, učebnicemi a odbornou literaturou a využitím zpětného projektoru, videa a snímací kamery. Řadu encyklopedií a knih donesli žáci sami. V chemii prováděl učitel spolu s žáky zdařilé frontální pokusy.

Sledované hodiny byly velmi pečlivě připravené a promyšlené, jejich vnitřní členění bylo logické a účelné. Všichni učitelé efektivně využívali vyučovací čas, ve většině hodin dbali na psychohygienické zásady, relaxaci žáků zajišťovali co nejčastějším střídáním činností. Ve značné části hodin žáci aktivně vyhledávali a zpracovávali fakta, samostatně pracovali s učebnicemi, atlasy přírodnin, kartičkami u magnetické tabule, pozorovali mikroskopické preparáty, určovali ukázky rostlin a využívali různé informační zdroje. Závěry vyvozovali často samostatně. Poměrně často a úspěšně organizovali učitelé skupinovou práci. Cenné bylo samostatné řešení diferencovaných problémových otázek a praktických úkolů (spojené s volným pohybem po různých pracovištích zřízených ve třídě) ve výuce přírodopisu žáků šestého a sedmého ročníku. Do hodin ekologie je zařazováno projektové vyučování. V průběhu většiny sledovaných hodin učitelé individuálně pracovali se slabšími žáky a trvale zdůrazňovali podstatná fakta a vztahy. Na základě záznamů v třídních knihách bylo zjištěno, že laboratorní práce jsou vykonávány ve školním roce 2004/2005 častěji než v minulých letech, jejich celkový počet se blíží k hodnotám doporučeným zvoleným vzdělávacím programem. Učitelé vhodně a nenásilně využívali výchovné momenty související s učivem. Učivo interpretovali odborně správně a s využitím regionálních prvků.

Úvodní i průběžné motivaci věnovala většina vyučujících velkou pozornost. Učitelé spolu s žáky například řešili křížovky s tajenkou vztahující se k novému učivu nebo opakovali pomocí simulace známých televizních her. V průběhu hodin motivovali žáky zadáváním

referátů, vymyšlením vhodných příkladů, přirovnání apod. V nižších ročnících byli žáci velmi aktivní a projevovali o předkládanou učební látku zájem, který učitelé podporovali uváděním aktualit, zajímavostí a svých osobních zkušeností. Starší žáci byli aktivní méně. Všichni učitelé kladli důraz na spojení učiva s praktickým využitím a na mezipředmětové vztahy.

Organizační pokyny učitelů byly srozumitelné a jednoznačné. Evidentní byla snaha všech učitelů o spolupráci se žáky. Komunikační dovednosti žáků byly paradoxně lepší v nižších ročnících. Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace s výjimkou jedné hodiny, ve které několik jednotlivců narušovalo průběh výuky projevy nekázně. Ve všech hodinách měli žáci možnost sdělovat vlastní zkušenosti a poznatky.

Všichni učitelé hodnotili žáky zejména při úvodním a závěrečném opakování, ale poměrně často i v průběhu hodin. Pozorované hodnocení bylo objektivní, závěrečné zhodnocení hodiny a celkové práce žáků učitelé většinou provedli.

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii, přírodopisu a ekologii jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Každoročně škola prověřuje znalosti žáků vlastními výstupními testy v pátém ročníku (z českého jazyka a matematiky), které zadává a opravuje ředitelka školy. Rovněž v jiných předmětech a ročnících jsou zadávány testy a prověrky vypracované jednotlivými učiteli. Pro letošní školní rok má škola prokazatelně připravené celostátní srovnávací testy pro pátý ročník (matematika, český jazyk). Rozbor výsledků znalostí žáků se následně projevuje při plánování výuky tak, že se vyučující zaměřují na odstranění zjištěných nedostatků v průběhu vzdělávacího procesu. Ředitelka i výchovná poradkyně pravidelně analyzují výsledky přijímacího řízení. Učitelé sledují průběžně výsledky olympiád, naukových i sportovních soutěží (viz kapitola Další zjištění). Kromě práce s talentovanými žáky učitelé pečlivě evidují neprospívající žáky a sledují průběžně jejich výsledky. S těmito žáky pracují i mimo vyučovací hodiny v rámci individuálního doučování. Veškeré zjištěné poznatky z oblasti výsledků vzdělávání žáků jsou zařazovány do programu jednání pedagogické rady.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Přes výrazně horší hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v matematice jsou celkově průběh a výsledky vzdělávání ve sledované oblasti výuky hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Vzdělávací program je uskutečňován v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Plánování vzdělávacího programu vychází z koncepčních záměrů školy, ale uplatnění nového přístupu v souladu se současnými trendy předškolní výchovy není v praxi ještě zcela realizováno.

Povinná dokumentace k evidenci dětí je vedena obsahově i formálně správně. Evidenční listy a přehled docházky dětí poskytují potřebné údaje o průběhu pobytu dětí v mateřské škole. Záznamy v třídní knize mají nízkou vypovídající hodnotu. Kontrolní činnost v oblasti naplňování vzdělávacího programu není funkční.

Organizace předškolního vzdělávání ne zcela odpovídá potřebám dětí předškolního věku.

Režim dne rámcově vymezuje dobu pro spontánní a programově řízené aktivity. V průběhu inspekce převládaly řízené činnosti nad spontánními. Děti každodenně docházejí na oběd do budovy základní školy, kde podmínky neodpovídaly hygienickým požadavkům (jeden ručník, kam se utírali strážníci školní jídelny a děti z mateřské školy při mytí rukou před obědem). Pravidelně byl zařazován pobyt venku. Pitný režim je zaveden. Informační systém směrem k rodičům je funkční pouze částečně. Rodiče nejsou dostatečně pravidelně informováni o předškolním vzdělávání jejich dětí. Základní informace dostávají rodiče prostřednictvím nástěnky a na rodičovských schůzkách.

Spontánní a řízené činnosti

Vzdělávací činnost ve třídě probíhala plněním týdenních témat. Ta jsou naplňována každodenně nabídkovou činností, která je cílevědoměji plánována především směrem k řízeným činnostem. Celkově v době inspekční činnosti převažovalo více zaměření na poznatkové učení, než na prožitky dětí.

Při organizování spontánních aktivit si děti mohly vybírat mezi spontánní hrou a řízenou činností. Rozvíjení spontánních činností byla věnována malá pozornost. Děti si převážně spontánní činnosti řídily samostatně. Do her se zapojovaly se zájmem, mnohdy dokázaly mezi sebou spolupracovat. Průběh ranních her byl ukončen společně. Děti musely nedokončenou práci přerušit a kolektivně odejít na ranní cvičení a následně na společně uspořádanou svačinu. Možnost volby mezi hrou a činností nebyla dána dětem přicházejícím do mateřské školy kolem osmé hodiny.

Řízené aktivity sdružené ve skupinách v průběhu ranních her byly zaměřeny na rozvoj jemné motoriky. Byly zařazeny činnosti pracovní a výtvarné. Metody a formy skupinové práce odpovídaly stanoveným cílům, byly podnětné. Při skupinové práci měly děti dostatek času pro dokončení práce, pracovaly podle svého tempa.

Veškeré další řízené činnosti byly organizovány frontálně s celou skupinou. V průběhu cvičení všechny děti učitelka vhodně motivovala, věnovala náležitou pozornost jasnému stanovení pravidel zařazených her. Další vedené aktivity měly charakter integrovaných činností. Učitelka využívala v průběhu této činnosti metody názornosti a vedení rozhovorů k danému tématu. I když se snažila děti zaujmout a aktivizovat je k rozhovorům nad obrázky, děti byly spíše pasivní. Aktivnější byly následně při vytleskávání slov a pohybové hře.

Při sebeobslužných činnostech byly děti samostatné na úrovni odpovídající jejich věku.

Komunikační prostředí a atmosféra vzájemných vztahů mezi dětmi a učitelkami měla velmi dobrou úroveň v průběhu řízených i spontánních činností.

Průběh spontánních vzdělávacích činností i průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností jsou hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti odpovídají věku dětí. V rámci režimu dne je pravidelně zařazováno ranní cvičení, které je vedeno frontálním způsobem. Dostatečná pozornost byla věnována rozvoji manipulačních schopností.

Učitelky dbaly na vytváření hygienických a sebeobslužných návyků. Nedostatky byly zjištěny v průběhu podávání svačiny při ne zcela důsledném upevňování návyků správného stolování (estetika stolování, absence prostírání).

Komunikace dětí je přiměřená jejich věku. Děti se projevovaly bezprostředně a svůj verbální projev uplatňovaly přirozeně. Rezervy byly shledány ve stanovení a dodržení pravidel společného soužití dětí v mateřské škole.

Úroveň dětských prací, výrobků a výtvorů je přiměřená věku dětí. Výtvarné práce dokazovaly dobrou úroveň v této oblasti.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení (tematicky zaměřená inspekce)

Škola vykazovala k termínu inspekce osm integrovaných žáků, kteří jsou zařazeni do čtyř tříd. Nejvíce integrovaných žáků (tři) je v 7. ročníku. Od začátku školního roku se počet integrovaných žáků o jednoho zvýšil, v září jich bylo vykázáno sedm. Na všechny škola požadovala zvýšený normativ, přestože reedukační péče je věnována pouze čtyřem žákům prvního stupně.

Na běžné výuce se podílí dvanáct učitelů, z nichž čtyři nejsou odborně kvalifikovaní. Speciální pedagogiku nevystudoval nikdo, kurzy zaměřené na danou tematiku absolvovala ředitelka školy a jedna učitelka, která jako jediná provádí reedukaci. Žádný žák nemá přiděleného osobního asistenta, do odborného pracoviště na nápravu nedochází rovněž nikdo.

Materiální zabezpečení pro výuku integrovaných žáků se nepodařilo v plném rozsahu zjistit. Z vybavení a výzdoby tříd vyplývá, že škola má množství nástěnných didaktických tabulí, které jsou podle aktuálně probíraného učiva vyvěšeny ve třídách a slouží tak k potřebné zrakové opoře žáků. Vzhledem k nepřítomnosti jediné dyslektické asistentky nebylo možné zjistit pomůcky, které jsou při reedukaci využívány, neboť byly uzamčeny a nikdo jiný neměl o jejich druzích a počtu potřebný přehled.

Evidenci integrovaných žáků vede výchovná poradkyně, která má tuto činnost zadanou v pracovní náplni. Evidence je vedena neformálně, je to pouze rukou psaný seznam žáků bez jakýchkoliv dalších údajů. Závěry odborných vyšetření zároveň s individuálními vzdělávacími programy jsou uzamčeny v ředitelně školy. Další evidenci vede dyslektická asistentka.

Individuální vzdělávací plány jsou zpracovány. Na rozdíl od odborných vyšetření (viz dále) obsahují veškeré náležitosti, které jsou dané přílohou Směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení včetně podpisů všech zúčastněných osob. Vycházejí ze vzdělávacího programu školy, u většiny žáků obsahují konkrétní speciálně pedagogické postupy. Škola s nimi ještě cíleně nepracuje, plnění individuálně vzdělávacích plánů není průkazně kontrolováno, k vyhodnocování a následně k inovaci nedochází. Všichni žáci jsou klasifikováni, nikdo z rodičů nepožádal o slovní hodnocení.

Ze záznamů z pedagogických rad je zřejmé, že učitelé společně řeší problematiku integrovaných žáků, ale pouze po stránce organizační. Odborné stránce a správným metodickým postupům při výuce žáků není věnována pozornost. Z toho vyplývají občasné nedostatky v práci s integrovanými žáky, jako například nerespektování individuálního pracovního tempa žáků či pětky z diktátů u žáků s diagnostikovanou dyslexií zapisované do žakovských knížek apod.

Práce se žáky se specifickými poruchami učení byla sledována při hospitační činnosti na

prvním i druhém stupni. Na prvním stupni se vzhledem k onemocnění učitelky dala sledovat práce pouze v jedné hodině cizího jazyka (všichni integrovaní žáci měli potíže zejména v jazycích, ale hodiny českého jazyka byly suplované, v druhé skupině anglického jazyka integrovaní žáci nebyli), na druhém stupni v českém jazyce a matematice. Z hospitační činnosti vyplývá, že vzdělávací potřeby žáků s vývojovými poruchami učení byly v plánování i v průběhu výuky zohledněny zhruba v polovině hodin. Speciální učebnice, speciální učební texty a speciální pomůcky nebyly využity vůbec. Totéž platí o využití výpočetní techniky a speciálních výukových programů. Komunikační schopnosti nebyly rozvíjeny. Při hodnocení vědomostí učitelé většinou respektovali potřeby žáků, snažili se o hodnocení pozitivní, motivující.

Průběh vzdělávání v rámci speciálně pedagogické péče nebyl sledován vzhledem k nepřítomnosti dyslektické asistentky.

Většinu vyšetření integrovaných žáků provedli odborní pracovníci Pedagogicko-psychologické poradny Rychnov nad Kněžnou, jedno vyšetření bylo od soukromého psychologa. Ve závěrech vyšetření byla jasně formulovaná zjištěná vývojová porucha učení a vyjádření, že rozsah a závažnost postižení opravňuje žáka k zařazení do režimu speciálního vzdělávání. Některé údaje požadované dříve citovanou směrnicí chyběly, byly však obsažené v individuálních vzdělávacích plánech žáků. Spolupráce školy s poradnou spočívá převážně ve vyšetřování žáků, v případě potřeby dojíždí na vyžádání do školy asi jednou ročně pracovnice poradny, která ve škole sleduje a se svolením rodičů vyšetřuje problémové žáky.

Úroveň vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení ve škole nebylo možné vzhledem k nepřítomnosti učitelek v plné míře zjistit, proto tato oblast není hodnocena.

Aktivity školy

Mateřská škola organizuje v průběhu školního roku rozsáhlý výběr různých kulturních aktivit (dvakrát do roka besídka, schůzky pro rodiče, výlety do okolí a do divadla). Průběh akcí je zachycen ve fotodokumentaci. Základní škola pořádá tradičně pro žáky velké množství sportovních soutěží, recitační soutěž, Pythagoriádu, matematickou, zeměpisnou, dějepisnou olympiádu, přírodovědné, jazykové a příležitostně i další soutěže. V některých z nich dosáhli žáci v minulých letech úspěchy v rámci okresu i kraje (např. německý jazyk, matematika, recitační soutěž).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Základní školy, Voděrady, okres Rychnov nad Kněžnou do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, č.j. 25 058/03-21, ze dne 26. 8. 2003
2. Vzdělávací program Základní škola, schválilo MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod č. j. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, včetně úprav a doplňků, schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod č. j. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998
3. Učební plány vzdělávacího programu Základní škola upravené na podmínky školy ve školních letech 2000/2001 – 2004/2005
4. Tematické plány učitelů pro výuku sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005
5. Třídní knihy tříd prvního stupně vedené ve školních letech 1999/2000 – 2004/2005
6. Třídní knihy tříd druhého stupně vedené ve školních letech 2000/2001 – 2004/2005
7. Třídní výkazy všech tříd vedené ve školním roce 2004/2005

8. Katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2004/2005
9. Vzorek protokolů z laboratorních cvičení z fyziky, přírodopisu a chemie, konaných ve školním roce 2004/2005
10. Rozvrhy hodin všech tříd platné ve školním roce 2004/2005 v termínu inspekce
11. Školní řád - Základní škola, Voděradý, okres Rychnov nad Kněžnou platný od 1. 1. 2005
12. Vnitřní řád školy ze dne 1. 1. 2005 (s rozvrhem přestávek platným v době inspekce)
13. Provozní řády odborných učeben platné ve školním roce 2004/2005
14. Vnitřní klasifikační řád ZŠ Voděradý, nedatováno, podpis bývalého ředitele školy
15. Pracovní náplň výchovného poradce, nedatováno, bez podpisu
16. Plán VP (volba povolání), nedatováno, bez podpisu
17. Podkladová inspekční dokumentace základní školy zpracovaná ředitelkou školy před zahájením inspekce
18. Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy zpracovaná ředitelkou školy před zahájením inspekce
19. Dotazník pro ředitele před inspekcí vypracovaný ředitelkou školy před zahájením inspekce
20. Přehled o počtu dětí ke dni 23. 3. 2005 - mateřská škola, razítko školy, podpis ředitelky
21. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků se specifickými poruchami učení sestavené pro školní rok 2004/2005
22. Seznam integrovaných žáků (pracovní materiál výchovné poradkyně)
23. Odborná vyšetření žáků platná pro školní rok 2004/2005
24. Zápisy o nedostacích zjištěných v průběhu inspekce konané od 18. 4. 2005 do 22. 4. 2005 v ZŠ Voděradý, ze dne 21. 4. 2005, podepsané ředitelkou a opatřené razítkem školy
25. Doklady o dosaženém vzdělání učitelů základní školy, kteří učí předměty dle zaměření inspekce, ve školním roce 2004/2005 k termínu inspekce
26. Doklady o dosaženém vzdělání učitelek mateřské školy, působících v mateřské škole ve školním roce 2004/2005 k termínu inspekce
27. Pracovní náplň – učitel ze dne 2. 1. 2003, podpis ředitelky školy a zaměstnance
28. Hlavní kritéria pro přidělování osobních příplatků zaměstnanců ZŠ Voděradý, opatřená otiskem razítka a podpisem ředitelky školy
29. Plán hospitačí na školní rok 2004/2005
30. Plán kontrolní a hospitační činnosti na ZŠ Voděradý pro školní rok 2004-2005
31. Záznamy z hospitačí uskutečněných ve školním roce 2004/2005, podpis ředitelky školy a hospitovaného učitele
32. Soubor pedagogicko-organizačních informací ZŠ Voděradý na školní rok 2004/2005
33. Rozpis úkolů na školní rok 2004/2005 na ZŠ Voděradý
34. Výroční zpráva o činnosti ZŠ ve Voděradech ve školním roce 2003-2004 ze dne 31. 8. 2004, opatřená otiskem razítka a podpisem ředitelky školy
35. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené od 1. 1. 2005, s podpisy přítomných
36. Vzorek žákovských knížek a sešitů ve školním roce 2004/2005
37. Řád MŠ ve Voděradech pro školní rok 2004/2005, s podpisem ředitelky a otiskem razítka školy
38. Pracovní program MŠ Voděradý pro školní 2004/2005, s podpisem ředitelky a otiskem razítka školy

39. Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v mateřské škole, bez podpisu a razítka
40. Školní vzdělávací program pro školní rok 2004/2005
41. Pracovní náplň učitelky pověřené vedením mateřské školy, ze dne 2. 1. 2003 s podpisem učitelky, ředitelky a otiskem razítka školy
42. Dokumentace třídy mateřské školy pro školní rok 2004/2005: přehled docházky dětí, evidenční listy, přehled výchovné práce, zmocnění rodičů k odvádění dětí
43. Inspekční zpráva čj. 096 182/01-5123 ze dne 19. 6. 2001

ZÁVĚR

Vzdělávání žáků je realizováno v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Personální podmínky základní školy a mateřské školy jsou celkově průměrné. Ředitelka školy svou řídicí a organizační činností v základní škole zajišťuje dobré pracovní podmínky pro zaměstnance, pravidelně jim předává podstatné informace a vyhodnocuje výsledky kontrol. V mateřské škole byly shledány rezervy v oblasti vedení pracovníků. Pověřená učitelka opomíjela hospitační a kontrolní činnost, následnou kontrolu plnění pracovních povinností neprováděla ani ředitelka. Učitelky mateřské školy se neúčastnily schůzí pedagogické rady ani jiných porad, informační systém vzhledem k nim není funkční. Učitelé základní i mateřské školy mají zájem o další vzdělávání, který ředitelka školy podporuje.

Materiálně-technické podmínky základní školy plně zajišťují plnění stanovených výchovných a vzdělávacích cílů školy. Úprava a výzdoba tříd je estetická. Vybavenost učebními pomůckami a didaktickou technikou je celkově na velmi dobré úrovni a umožňuje plnění učebních osnov v plném rozsahu. Ředitelka školy věnuje patřičnou pozornost zajišťování údržby budovy a obměňování fondu učebnic. Materiálně-technické podmínky mateřské školy - zařízení nábytkem, uspořádání hracích koutů, dostatečné množství hraček, doplňků ke hrám a vybavení audiovizuální technikou vytvářejí velmi dobré předpoklady pro práci s dětmi. Nedostatky byly v mateřské škole shledány v nevyhovující velikosti dětských židlí a stolů.

Učební plán školy je zpracován v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, učební osnovy jsou dodržovány. Povinná dokumentace je vedena ve stanoveném rozsahu a poskytuje dostatek informací o průběhu i výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu. Rozvrh hodin s výjimkou délky jediné odpolední přestávky splňuje zásady psychohygieny a vyhovuje potřebám žáků.

Příprava učitelů na výuku byla v základní škole ve sledovaných předmětech většinou pečlivá. Motivace, názornost výuky, výběr metod a forem práce byly mnohdy velmi odlišné úrovně, od vynikající až po vyhovující. Kvalita vzájemné komunikace mezi učiteli a žáky silně kolísala a byla závislá na zkušenostech, kvalifikovanosti a délce praxe vyučujících. Aktivita žáků byla v jednotlivých předmětech a ročnících velmi rozdílná. Celkově je úroveň výuky přibližně na srovnatelné úrovni s rokem 2001, kdy byla realizována ve škole předcházející inspekce, výrazně se však zhoršila kázeň žáků.

Příprava vzdělávací činnosti v mateřské škole má průměrnou úroveň, dílčí záměry předškolního vzdělávání jsou plánovány. Způsob organizace sledovaných činností, zvolené metody a formy práce odpovídaly ještě tradičnímu způsobu předškolního vzdělávání. V průběhu sledovaných činností převládaly frontální metody nad skupinovými. Méně bylo využíváno aktivní učení. Motivace byla používána v dostatečné míře, úroveň komunikace mezi učitelkami a dětmi byla velmi dobrá.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	Nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Antonín Kačírek	Kačírek v. r.
Členka týmu	Mgr. Martina Bělková	M. Bělková v. r.
Členka týmu	Mgr. Věra Nosková	Věra Nosková v. r.
Členka týmu	Mgr. Jana Kocábová	Jana Kocábová v. r.
Členka týmu	PaedDr. Markéta Stuchlíková	Markéta Stuchlíková v. r.
Členka týmu	Mgr. Radomíra Bartošová	Bartošová v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 23. 5. 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 30. 5. 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Drahomíra Urbanová	Mgr. Drahomíra Urbanová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005 – 06 - 14	i6-1019/05-5123
Školská rada	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.